

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే

॥ అష్టాత్రింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టాత్రింశః సర్గః ॥

సగరస్య ప్రజానాముత్పత్తిస్తేన యజ్ఞస్యాయోజనం చ

తాం కథాం కౌశికో రామే నివేద్య మధురాక్షరాం ।

పునరేవాపరం వాక్యం కాకుత్స్థమిదమబ్రవీత్ ॥ 1.38.1 ॥

అయోధ్యాధిపతిర్ద్వీర పూర్వమాసీన్నరాధిపః ।

సగరో నామ ధర్మాత్మా ప్రజాకామః స చాప్రజః ॥ 1.38.2 ॥

వైదర్భదుహితా రామ కేశినీ నామ నామతః ।

జ్యేష్ఠా సగరపత్నీ సా ధర్మిష్ఠా సత్యవాదినీ ॥ 1.38.3 ॥

అరిష్టనేమేర్దుహితా సుపర్ణభగినీ తు సా ।

ద్వితీయా సగరస్యాసీత్ పత్నీ సుమతిసంజ్ఞితా ॥ 1.38.4 ॥

తాభ్యాం సహ మహారాజః పత్నీభ్యాం తప్తవాంస్తపః ।

హిమవంతం సమాసాద్య భృగుప్రస్తవణే గిరౌ ॥ 1.38.5 ॥

అథ వర్షశతే పూర్ణే తపసాఽఽరాధితో మునిః ।

సగరాయ వరం ప్రాదాద్ భృగుః సత్యవతాం వరః ॥ 1.38.6 ॥

అపత్యలాభః సుమహాన్ భవిష్యతి తవానఘ ।

కీర్తిం చాప్రతిమాం లోకే ప్రాప్స్యసే పురుషర్షభ ॥ 1.38.7 ॥

ఏకా జనయితా తాత పుత్రం వంశకరం తవ ।

షష్ఠిం పుత్రసహస్రాణి అపరా జనయిష్యతి ॥ 1.38.8 ॥

భాషమాణం మహాత్మానం రాజపుత్ర్యై ప్రసాద్య తం |
ఊచతుః పరమప్రీతే కృతాంజలిపుటే తదా || 1.38.9 ||

ఏకః కస్యాః సుతో బ్రహ్మన్ కా బహూంజనయిష్యతి |
శ్రోతుమిచ్ఛావహే బ్రహ్మన్ సత్యమస్తు వచస్తవ || 1.38.10 ||

తయోస్తద్ వచనం శ్రుత్వా భృగుః పరమధార్మికః |
ఉవాచ పరమాం వాణీం స్వచ్ఛందోఽత్ర విధీయతాం || 1.38.11 ||

ఏకో వంశకరో వాస్తు బహవో వా మహాబలాః |
కీర్తిమంతో మహోత్సాహాః కా వా కం వరమిచ్ఛతి || 1.38.12 ||

మునేస్తు వచనం శ్రుత్వా కేశినీ రఘునందన |
పుత్రం వంశకరం రామ జగ్రాహ నృపసన్నిధౌ || 1.38.13 ||

షష్ఠిం పుత్రసహస్రాణి సుపర్ణభగినీ తదా |
మహోత్సాహాన్ కీర్తిమతో జగ్రాహ సుమతిః సుతాన్ || 1.38.14 ||

ప్రదక్షిణమృషిం కృత్వా శిరసాభిప్రణమ్య తం |
జగామ స్వపురం రాజా సభార్యో రఘునందన || 1.38.15 ||

అథ కాలే గతే తస్య జ్యేష్ఠా పుత్రం వ్యజాయత |
అసమంజ ఇతి ఖ్యాతం కేశినీ సగరాత్మజం || 1.38.16 ||

సుమతిస్తు నరవ్యాఘ్ర గర్భతుంబం వ్యజాయత |
షష్ఠిః పుత్రసహస్రాణి తుంబభేదాద్ వినిఃసృతాః || 1.38.17 ||

ఘృతపూర్ణేషు కుంభేషు ధాత్ర్యస్తాన్ సమవర్ధయన్ |
కాలేన మహతా సర్వే యౌవనం ప్రతిపేదిరే || 1.38.18 ||

అథ దీర్ఘేణ కాలేన రూపయౌవనశాలినః |
షష్ఠిః పుత్రసహస్రాణి సగరస్యాభవంస్తదా || 1.38.19 ||

స చ జ్యేష్ఠో నరశ్రేష్ఠ సగరస్యాత్మసంభవః |
బాలాన్ గృహీత్వా తు జలే సరయ్యా రఘునందన || 1.38.20 ||

ప్రక్షిప్య ప్రాహసన్నిత్యం మజ్జతస్తాన్ నిరీక్ష్య వై |
ఏవం పాపసమాచారః సజ్జనప్రతిబాధకః || 1.38.21 ||

పౌరాణామహితే యుక్తః పిత్రా నిర్వాసితః పురాత్ |
తస్య పుత్రోఽశుమాన్ నామ అసమంజస్య వీర్యవాన్ || 1.38.22 ||

సమ్మతః సర్వలోకస్య సర్వస్యాపి ప్రియంవదః |
తతః కాలేన మహతా మతిః సమభిజాయత || 1.38.23 ||

సగరస్య నరశ్రేష్ఠ యజేయమితి నిశ్చితా |
స కృత్వా నిశ్చయం రాజా సోపాధ్యాయగణస్తదా |
యజ్ఞకర్మణి వేదజ్ఞో యష్టుం సముపచక్రమే || 1.38.24 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే అష్టాత్రింశః సర్గః ||